

Vedlegg 2 til grunnlagsdokument Rakkestad-Sarpsborg

Nytt inntektssystem og sammenslåing mellom Rakkestad og Sarpsborg

Sammendrag:

Regjeringens forslag til nytt inntektssystem medfører at Sarpsborg kommune vil få økte inntekter på ca. 22 mill. kr. årlig, mens Rakkestad kommune vil få sine inntekter redusert med 13 mill. kr. årlig. Kommunene vil totalt sett økte årlige inntekter med 9 mill. kr.

Ved en kommunesammenslåing faller ca 3 mill. kr av disse inntektene bort, den nye kommunen får imidlertid et inndelingstilskudd på 13 mill. kr. årlig i 15 år. En kommunesammenslåing medfører dermed at inntektene samlet sett øker med 10 mill. kr. årlig de første 15 årene. Kommunene vil i denne perioden få totalt 19 mill. kr. høyere inntekter årlig enn de har i dag.

I tillegg vil en sammenslåing utløse 60 mill. kr i engangsstøtte og reformstøtte som utbetales som et engangsbeløp.

Regjeringen har presentert forslag til nytt inntektssystem for kommunene. Forslaget er ute på høring og det er en del usikkerheter rundt endelig utforming og hva det betyr for kommunene. Fordeling av midlene kommunene imellom vil også bli påvirket av hvilke kommuner som velger å slå seg sammen.

Fire momenter som er sentrale ved vurdering av sammenslåing er:

- Utgiftsutjevning – Ny kostnadsnøkkel
- Strukturkriterium – Basistilskudd blir avhengig av bosettingsmønster
- Inndelingstilskudd
- Engangsinsentiver

Sarpsborg alene:

Utgiftsutjevning (utenom strukturkriteriet)	6 013
Strukturkriteriet (25,4 km per innbygger)	16 270
Sum	22 283

Rakkestad alene:

Utgiftsutjevning (utenom strukturkriteriet)	-6 517
Strukturkriteriet (25,4 km per innbygger)	-6 958
Sum	-13 475

Sarpsborg/Rakkestad:

Inndelingstilskudd	13 180
Endring i inntektssystemet ved sammenslåing	-3 323
Sum inndelingstilskudd inkl. endringer i inntektssystemet	9 857
Sum endring strukturkriteriet og utgiftsutjevning (22 283-13 475)	8 808
Sum endring strukturkriteriet og utgiftsutjevning og inndelingstilskudd for ny kommune	18 665

Engangsstøtte og reformstøtte

Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader ved en sammenslåing mer forutsigbar for kommunene, og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser. Departementet legger opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader ved sammenslåingen. Det gis i tillegg reformstøtte til kommuner som fatter nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden vil kunne få reformstøtte fra staten. En sammenslåing mellom Rakkestad og Sarpsborg vil gi 30 mill. kr i engangsstøtte, og 30 mill. kr i reformstøtte.

Usikkerheter

Avslutningsvis bør det presiseres at det er mange usikkerheter knyttet til virkningene av nytt inntektssystem, og det som er presentert er kun ment å være illustrasjoner. Spesielt bør følgende fremheves:

- En kommunesammenslåing vil også kunne gi utslag i sone og nabokriteriet i utgiftsutjevningen, slik at den nye kommunenes kriterieverdi ikke er lik summen av kriterieverdiene for dagens kommuner. Dette er imidlertid et utslag som det ikke er mulig å foreta beregninger for, da dette vil kreve at SSB foretar nye beregninger for ny kommune. I tillegg vil også eventuelt andre sammenslåinger i landet kunne påvirke landssummen for sone/nabo, slik at utslagene likevel blir annerledes enn det eventuelt sone/nabo med oppdaterte data for egen ny kommune skulle indikere.
- Inntektsutjevningen er videreført som i 2016
- Illustrasjonen er gjort med utgangspunkt i strukturkriteriet med grenseverdi 25,4 km.
- Illustrasjonene som er gjort er en isolert analyse for en sammenslåing av Sarpsborg og Rakkestad, hvor resten av kommune-Norge er som i dag. Blir det flere kommunesammenslåinger i landet vil dette påvirke størrelsen på samlet inndelingstilskudd, og finansieringsbehov for dette. Dette igjen vil kunne påvirke rammeoverføringene til kommunene, slik at resultatet blir annerledes enn i de presenterte beregninger.